

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

Mona Johansen

Bacheloroppgave

Uteskole og læringsutbytte

Outdoor education and learning outcome

Grunnskolelærerutdanning 1 - 7

2017

Samtykker til tilgjengeliggjøring i digitalt arkiv Brage JA NEI

Innhold

Innholdsfortegnelse

INNHold	2
FORORD	4
NORSK SAMMENDRAG	5
ENGELSK SAMMENDRAG	6
1. INNLEDNING	7
1.2 BAKGRUNN FOR VALG AV TEMA.....	7
1.3 PROBLEMSTILLING	7
1.4 BEGREPSAVKLARING.....	8
1.4.1 Uteskole.....	8
2. TEORI	9
2.1 UTEKOLE SOM UNDERVISNING	9
2.2 BEGRUNNELSER FOR UTEUNDERVISNING	10
2.3 LÆRINGSSTILER	11
2.4 UTEUNDERVISNING MED MÅL OG MENING.....	12
2.5 FOR OG ETTERARBEID	13
2.5.1 Forarbeid	13
2.5.2 Etterarbeid	14
3. METODE	15
3.1 KVALITATIV FORSKNINGSMETODE	15
3.2 BESKRIVELSE AV UNDERSØKELSE	15
3.3 ANALYSE AV INNHENTET DATA.....	16
4. PRESENTASJON AV RESULTATER	17
4.1 LÆRERNES BEGRUNNELSER FOR BRUK AV UTEKOLE.....	17

4.1.1	<i>Fordeler med uteskole</i>	18
4.2	BEVISSTHET RUNDT LÆRINGSUTBYTTE VED BRUK AV UTESKOLE	18
4.3	TILRETTELEGGING FOR Å OPPNÅ LÆRINGSUTBYTTE	19
4.4	OPPLEVELSE AV LÆRINGSUTBYTTE.....	19
5.	DRØFTING AV FUNN	21
5.1	BEGRUNNELSER OG AV BRUK AV UTESKOLE	21
5.2	UTESKOLENS FORDELER	21
5.3	BEVISSTHET RUNDT LÆRINGSUTBYTTE.....	22
5.4	TILRETTELEGGING FOR LÆRINGSUTBYTTE.....	23
5.5	OPPLEVELSE AV LÆRINGSUTBYTTE.....	24
5.6	OPPSUMMERING.....	25
5.7	METODEKRITIKK.....	25
5.8	AVSLUTNING OG VIDERE FORSKNING.....	26
	LITTERATURLISTE	28

Forord

Dette semesteret har vært svært lærerikt for meg. Jeg har fått muligheten til å fordype meg i noe jeg personlig brenner for, som er uteskole. Jeg har alltid hatt sansen for uteskole og min lidenskap for dette ble ikke mindre etter å ha tatt naturfag på høyskolen. Det og endelig få tatt et dypdykk i dette temaet på egenhånd, og også lese om alle fordelene uteskole kan bidra til, har gjort at jeg mer enn noen sinne gleder meg til å komme ut i læreryrket å få praktisert dette.

Oppgaveskrivingen har vært en lang prosess med blod, svette og tårer, men nå er den endelig ferdig og jeg sitter igjen med mye ny kunnskap jeg ikke ville vært foruten. Jeg vil rette en stor takk til alle informantene som deltok i studien og veilederen min, Gunnar Christian Nyhus, for god hjelp. Jeg må også takke familie og nærmeste krets for gode ord og støtte i en hektisk periode.

Mona Johansen

Gjøvik, 25.05.2017

Norsk sammendrag

Tittel: Uteskole og læringsutbytte	
Forfatter: Mona Johansen	
År: 2017	Sider: 32
Emneord: Uteskole, læringsutbytte, tilpasset opplæring	
Sammendrag: <p>Formålet med denne oppgaven var å se på hvordan uteskole påvirker elevers læringsutbytte. Jeg har benyttet meg av kvalitativ forskningsmetode hvor jeg har intervjuet fire lærere med ulike bakgrunner.</p> <p>Teorien viser til ulike fordeler ved bruk av uteskole, men det finnes lite teori på teamet jeg har valgt for oppgaven. Funnene er derfor drøftet i lys av hva vi vet uteskole kan bidra til for elever, hvordan man kan sikre seg læringsutbytte ved undervisning og at elever har ulike forutsetninger for læring.</p> <p>Resultatene fra undersøkelsen viser at informantene har en positiv holdning til uteskole, men at det fortsatt også brukes for å fremme det sosiale miljøet og for å få fysisk aktivitet inn i skolehverdagen. Det kommer likevel frem at det er gode muligheter for å kunne oppnå et tilfredsstillende læringsutbytte ved bruk av uteskole så lenge man integrerer for- og etterarbeid som en del av undervisningen.</p>	

Engelsk sammendrag

Title: Outdoor education and learning outcome	
Author: Mona Johansen	
Year: 2017	Pages: 32
Keyword: Outdoor education, learning outcome, adapted education.	
Summary <p>The purpose of this assignment was to look at how outdoor learning affects students' learning outcomes. I have used a qualitative research method where I've interviewed four teachers with different backgrounds.</p> <p>The theory refers to different benefits of using outdoor education, but there is not a lot of theory on the assignments focus area. The discoveries are therefore discussed with emphasis on what we know outdoor education can contribute for students, how to ensure learning outcome and that students have different learning conditions.</p> <p>The results from the survey show that the informants have a positive attitude towards outdoor learning, but that it's still sometimes used for social and physical purposes. Still, it appears that there are good possibilities for achieving a satisfactory learning outcome using outdoor education as long as preparatory- and follow-up work are an integrated part of the learning process.</p>	

1. Innledning

1.2 Bakgrunn for valg av tema

Hensikten med undersøkelsen var å finne ut hvordan uteskole påvirker elevenes læringsutbytte. I følge Jordet (2010, s.204) vil uteskole kunne gi økt opplevelse av mening, gi flere elever muligheter for fordypning og legge grunnlag for bedre faglig forståelse fordi elevene får bruke flere sider av seg selv. Elever vil med andre ord få et læringsutbytte av uteskoleundervisning fordi elevene får brukt kroppen sin som et redskap i læringsprosessen. På bakgrunn av dette ønsket jeg å finne ut hvor bevisst lærerne var på hva læringsutbyttet skulle være nå undervisningen ble flyttet ut, hvordan de tilrettela for å få et læringsutbytte og hvilke holdninger lærerne hadde til uteskole. Årsaken til dette var at jeg har opplevd at mange lærere bruker uteskole som et alibi for lek og at det faglige derfor kan bli nedtonet. Dette fører til at uteskole ofte kan bli brukt til sosialt samvær fremfor læring, og derfor ønsket jeg å finne ut hvordan lærere som faktisk benytter seg av uteskole jobbet for å oppnå læringsutbytte for elevene.

1.3 Problemstilling

Det er mange grunner for å bruke skolens nærmiljø aktivt i undervisningen. Det kan bidra til å gjøre den mer konkret, praktisk og virkelighetsnær (naturekken, Gabrielsen & Fjørtoft, 2014). Ved at undervisningen flyttes ut vil derfor elevene få en mer virkelighetsnær erfaring med opplæringen. Friluftsrådernes Landsforbund (2006, s.1) underbygger dette ved at de argumenterer for at mange elever lærer en rekke tema i ulike fag bedre gjennom praktiske oppgaver og utprøving ute. Det er derfor flere kilder som peker i retning at barn kan få et bedre læringsutbytte ved at undervisningen flyttes ut. Mitt fokusområde for studien er læringsutbytte ved bruk av uteskole og problemstillinger er:

Hvordan påvirker uteskole elevers læringsutbytte?

1.4 Begrepsavklaring

1.4.1 Uteskole

Uteskolebegrepet jeg benytter i denne studien baserer seg på det Arne Jordet (1998, s.24) beskriver som uteskole:

Uteskole er en arbeidsmåte hvor man flytter deler av skolehverdagen ut i nærmiljøet. Uteskole innebærer dermed regelmessig aktivitet utenfor klasserommet. Arbeidsmåten gir elevene anledning til å ta alle sansene i bruk slik at de får personlige og konkrete erfaringer i møte med virkeligheten. Arbeidsmåten gir rom for faglige aktiviteter, spontan utfoldelse og lek, nysgjerrig søken, fantasi, opplevelse og sosialt samvær. Uteskole handler om å aktivisere alle skolefagene i en intrigert undervisning hvor ute- og innaktiviteter har nær sammenheng, idet elevene lærer om virkeligheten i virkeligheten; dvs. om naturen i naturen, om samfunnet i samfunnet og om nærmiljøet i nærmiljøet.

Her kommer det frem hvor bred denne arbeidsmetoden er. Det handler ikke bare om å flytte undervisningen til utearealet skolen disponerer, men også benytte seg av nærmiljøet i form av gårder, bedrifter og museer. For å snevre inn uteskolebegrepet kan det være lønnsomt å se det i forhold til det engelske begrepet outdoor learning. Outdoor learning fokuserer på aktiviteter utendørs, og i naturen fremfor bedriftsbesøk og lignende (Rickinson, Dillion, Temaey, Morris, Young Choi, Sanders og Benefield, 2004, s. 9, egen oversettelse). Årsaken til at jeg snevrer inn begrepet er for å presisere at jeg i denne studien henviser til uteskole i utendørs sammenheng, hvor elevene er i aktivitet og ikke som tilskuere og observatører innendørs i lokaler.

2. Teori

2.1 Uteskole som undervisning

Uteskole er ikke en ny undervisningsform, men har vært en del av pedagogisk tenkning over lang tid. Allerede på Rousseaus (1712-1778) og Pestalozzis (1746-1827) tid var man opptatt av at barn lærer best gjennom de erfaringer de gjør med de virkelige naturfenomenene ute i naturen (van Marion, 2015, s. 126). I nyere tid finner vi John Dewey (1859-1952) som bygger sin teori om et konstruktivistisk syn på kunnskap på uteskole. Dewey blir først og fremst forbundet med *aktivitetspedagogikken*, som kort sagt sier at barnet må være aktivt for å lære noe (Imsen, 2016, s.145-146). Dewey er kanskje mest kjent for sitt begrep *learning by doing*, et begrep som handler om at elevene skal lære gjennom praktiske erfaringer, som støtter aktivitetspedagogikken.

Jean Piaget (1869-1980) deler også noen av synene Dewey hadde på læring. Han mente at fysiske handlinger var selve kilden til erkjennelse, og at selv om språk også bidrar til kognitiv utvikling, var fysisk aktivitet selve primærkilden (Sjøberg, 2009, s. 317).

Uteundervisning kan også underbygges av Gardners teori om multiple intelligenser. Denne teorien kan sammenlignes med læringsstiler, noe jeg kommer tilbake til i et senere kapittel. Gardners MI-teori går ut på at mennesker har mange ulike intelligenser (Jordet, 2010, s. 69). Disse intelligensene er: *språklig, logisk-matematisk, romlig, kroppskinetisk, musikalsk, sosial, intrapersonlig* og *naturalistisk* intelligens (Armstrong, 2003, s.17-18). De ulike intelligensene utvikles i samspill med individets sosiale og kulturelle omgivelser (Jordet, 2010, s. 182). På bakgrunn av dette er det viktig at man varierer undervisningen, og ved at man gjør dette, vil man treffe et bredere spekter av intelligenser, og dermed flere elever. I følge Jordet (2010, s.104) var tanken bak å flytte undervisningen ut at man ville kunne «bygge en bro» mellom elevens verden og skolens verden. Ved at undervisningen blir flyttet ut vil kropp og sanser få en sentral del i opplæringen, som Jordet (2010, s.69) hevder at vil gi elevene flere knagger å henge kunnskapen på. Med dette i bakhodet, ser man at uteundervisning vil treffe elevenes ulike intelligenser ved at et større sanseapparat benyttes, og dermed kan man nå flere elever.

2.2 Begrunnelser for uteundervisning

Siden denne studien handler om uteundervisning, er det relevant å se på hva fagdidaktikk og tidligere forskning sier om uteundervisning. Vi vet at uteundervisning har fått en tydeligere plass i læreplanen, spesielt i naturfag. Læringsplakaten viser også til bruk av uteskole ved at det påpekes bruk av varierte arbeidsmetoder og at lokalsamfunnet blir involvert i undervisningen (Utdanningsdirektoratet, 2015, Læringsplakaten). Men hvilken effekt har så uteskole på elevers læring? Jordet (2010, s.237) skriver at:

Utenfor klasserommet får elevene anledning til å bruke kropp og sanser og til å samarbeide med andre i læringsprosessen. Kroppslig aktivitet, sosial samhandling og læring går dermed hånd i hånd. Dette gir mange muligheter til å differensiere undervisningen og til å tilpasse opplæringen til elevenes individuelle forutsetninger. Uteskole åpner altså for en variasjon i bruk av arbeidsmåter ...

Uteskole vil derfor kunne tilby større grad av tilpasset opplæring fordi man får variert bruk av arbeidsmetoder. Rickinson et al. (2004) har delt uteundervisningens betydning inn i fire kategorier: kognitiv betydning (kunnskap og forståelse), affektiv betydning (verdier og selvoppfattelse), sosial betydning (sosiale ferdigheter) og fysisk/atferdsmessig betydning (fysiske ferdigheter og atferd). Det er viktig å huske at Rickinson et. al og annen litteratur forutsetter at undervisningen skjer på «riktig måte» dersom man skal legitimere uteundervisningen. Den «riktige måten», i følge Rickinson et al. (2004, s.24,52), er hovedsakelig uteundervisning som er godt planlagt, har relevant for- og etterarbeid, inneholder varierte og relevante aktiviteter, og har god oppfølging av læreren. Jordet (2010, s.56) påpeker også at det er avgjørende hva tiden ute brukes på og hvilken kvalitet arbeidet har. Det kommer derfor tydelig fram i litteraturen at om undervisningen flyttes ut, må dette gjøres på en måte som sørger for at det er kvalitet på undervisningen som vil gi elevene et læringsutbytte. Selv om det er lite forskning på uteskolens læringsutbytte, peker likevel forskning som er gjort innenfor dette feltet på et potensiale som kan fremme den enkelte elevs helhetlige læring (Jordet, 2010, s.60). I metastudien utført av Rickinson et al. (2004) konkluderes det med at outdoor learning, eller uteskole, har påviselige positive effekter som gir praksisformen legitimitet:

The review highlights demonstrable benefits for several types of outdoor learning. These findings should provide a source of support and justification for practitioners seeking an evidence base for the area of work in which they operate (Rickinson et al., 2004, s. 7)

Uteundervisning har også vist seg å kunne bidra til at elevers evner til å samarbeide, til å hjelpe hverandre og at elevenes evne til å vise empati kommer til uttrykk på andre måter (Jordet, 2010, s.96). Elever får dermed benyttet sine sosiale ferdigheter på en helt annen måte ute enn inne. Jordet (2010, s.149) hevder også at uteskole kan ha en helt spesiell betydning for elever som av ulike årsaker strever på skolen. Utenfor klasserommet får disse elevene muligheter til å oppleve mestring og i neste omgang få økt anerkjennelse hos medelevene. Uteskole vil derfor kunne fremme lærings hos elever man vanligvis ikke treffer inne.

2.3 Læringsstiler

Ingen er like, og vi lærer på ulike måter. Dette er en av årsakene til at undervisningen bør tilpasses slik at den når ulike elever. Vi vet også at tilpasset opplæring står sentralt i dagens skole. Dunn og Dunns læringsstilmodell representerer en måte å tilrettelegge for tilpasset opplæring for alle elever på (Holmberg & Guldahl, 2004, s.15). Dunn og Dunn mente at den typiske klasseromsundervisningen, der læreren foreleser fra sitt kateder og elevene leser og besvarer oppgaver skriftlig, i liten grad legger opp til elevtilpasset opplæring (Dunn, 2004, s. 19). På bakgrunn av dette er det viktig å variere hvilken læringsstil man benytter seg av. Det er ingen hemmelighet at det er den ordinære klasseromsundervisningene som dominerer i dagens skole. Jordet (2010, s.65) skriver at dagens skole er preget av et stillesittende liv hvor det er de kognitive og mentale funksjonene som utfordres. Elevene får dermed ikke benyttet seg av sine sanser og sitt behov for aktivitet. Fordi klasseromsundervisningen blir ensidig, fører det til at mange elever får problemer med å lære. Han problematiserer derfor skolens ensidige læringsstil, og har samme syn som Dunn og Dunn; at dagens klasseromsundervisning legger opp til for lite tilpasset opplæring.

Dunn og Dunn utarbeidet en læringsstilmodell som består av 20 elementer som er delt opp i fem stimuligrupper. Disse fem stimuligruppene er i følge (Bunting & Scharning Lund, 2006, s.46–53): Miljømessig stimuli (hvordan elevene foretrekker å ha det rundt seg), følelsmessig stimuli (hva som styrer elevene), sosiologisk stimuli (samarbeidsformer), fysiologisk stimuli (hvilke sanser som er viktige) og psykologisk stimuli (hvordan eleven bearbeider informasjon). Det er derfor mange faktorer som spiller inn på hvordan hver enkelt elev lærer. Dette, på linje med Gardners MI-teori, er nok et eksempel på at elever lærer på ulike måter og har ulike forutsetninger. For min studie, vil det være nyttig å se på de

fysiologiske sansene, da man i uteundervisning får benyttet seg av de ulike sansene. De ulike sansene er i følge Bunting & Scharning Lund (2006, s. 49) den visuelle (lære gjennom å se), den auditive (lære gjennom lyd), den kinestetiske (lære gjennom bevegelse og den taktile (lære gjennom berøring). Ved å flytte undervisningen ut, vil man lettere kunne treffe flere av disse sansene, og dermed også treffe flere elever.

2.4 Uteundervisning med mål og mening

Som med all annen undervisning, skal også uteskole sørge for læringsutbytte, men hvordan sikrer man dette? Jordet (2010, s.21) skriver at det at vi ikke kan dokumentere virkninger av uteskole på elevenes faglige og sosiale læring, betyr ikke at det ikke kan ha en viktig funksjon i opplæringen. Forklaringen er rett og slett at det ikke har vært gjenstand for forskning. Det finnes derfor lite forskning som sier noe om det faktiske læringsutbyttet ved uteundervisning. Det nærmeste man kommer av forskning på dette området er metaundersøkelsen av Rickinson et al. (2004). Her hevdes det at læringsaktiviteter utenfor klasserommet har et stort potensial med tanke på å fremme elevers læringsutbytte, trivsel og helse. Uteskole vil derfor fremme det sosiale fellesskapet og elevene vil oppleve en større grad av trivsel på skolen som kan øke motivasjonen. van Marion (2015, s. 108) skriver at interesse og motivasjon kan sies å være mentale tilstander som det er ønskelig at elevene oppnår. De kan føre til større læringsmotivasjon.

Som man kan se går mye av teorien ut på *kan* og *potensiale*, noe som viser til den manglende forskningen på dette området. Det er derfor nesten umulig å si noe om i hvor stor grad uteskole har et faktisk læringsutbytte. Det uteskole legitimeres gjennom er derfor ofte det sosiale aspektet, de betydningene Rickinson viser til, læringsstiler og MI-teorien. Jordet (2010, s. 67) skriver at:

Det er klart forskningsmessig belegg for å hevde at det er sammenhenger mellom fysisk aktivitet, kognitive evner og skoleprestasjoner. Sammenhengene er imidlertid sammensatte, og det er ingen enkle årsak-virkningsmekanismer... Det er likevel mye som taler for at fysisk aktivitet påvirker barns kognitive funksjoner og deres læringsutbytte på skolen.

Jordet er ikke den eneste som mener at dette er tilfellet. Berg og Mjaavatn (2009, s.50) stiller seg også bak denne påstanden og har utarbeidet tre mulige forklaringsmodeller. Den første modellen er en sensomotorisk forklaringsmodell som går ut på at motoriske evner er en

forutsetning for kognitive prosesser. Den andre er en nevrofysiologisk modell som dreier seg om at fysisk aktivitet fremmer læring og hukommelse. Den tredje og siste er en psykologisk modell som dreier seg om at den fysiske aktiviteten har virkninger på det psykologiske som igjen fører til at det blir enklere å lære. Dette synet er noe vi også finner igjen i Rickinson et al (2004) om den kognitive, affektive, sosiale og atferdsmessige og fysiske betydningen.

2.5 For og etterarbeid

I følge Rickinson et al. (2004) finnes det flere forskningsrapporter som understreker viktigheten av å integrere undervisningen i den øvrige naturfagundervisningen, dette viser han til ved flere anledninger i den publiserte metastudien. Dersom undervisningen fremstår som er isolert aktivitet, vil elevenes læringsutbytte svekkes. I den forbindelse er det naturlig å snakke om uteundervisningens for- og etterarbeid. Van Marion deler synet med hva Rickinson finner etter analyse av ulike rapporter, at resultatet av praktisk arbeid kommer an på hvor godt gjennomtenkt og planlagt elevaktivitetene er (Van Marion, 2015, s.105). Det er også viktig å merke seg at uteundervisningen her ikke kun dreier seg om naturfag, men i alle fag.

2.5.1 Forarbeid

Husby & Fiskum (2014, s.31) sier at forarbeid er det arbeidet som gjennomføres i forkant av uteundervisningen for å redusere gapet mellom det som foregår i klasserommet og det som foregår ute. Hensikten med denne fasen er å forberede elevene på hva de vil møte ute, både faglig og fysisk. Forarbeidet er derfor en måte å redusere nyhetsgapet på. Nyhetsgapet er noe som originalt er utarbeidet av Orion og Hofstein (1994) og er bedre kjent som «novelty space». Nyhetsgapet har tre dimensjoner; en geografisk og logistisk, en psykologisk og en kognitiv funksjon (referert i Husby & Fiskum, 2014, s. 32). Ved at man reduserer nyhetsgapet, vil man derfor kunne forsikre seg om at flere elever er forberedt på oppgaven og vil konsentrere seg om denne. Jordet (2010, s.202) bemerker også viktigheten av å forberede elevene på aktiviteten som skal foregå ute. Han skriver at hvis elevene ikke vet nøyaktig hva de skal gjøre, vil fort interessen for oppgaven dale, og elevene «glir unna». Forarbeidet er derfor en del av læringssituasjonen. Klette (2007, s.354) kaller denne forberedende fasen for Formidlingssituasjoner. Han skriver at dette er situasjoner hvor læreren gjennom muntlig formidling innvier elevene i nytt lærestoff som forberedelse til

aktivitetene. Klette & Jordet er ikke de eneste som påpeker viktigheten av forarbeid. Også Rickinson et al. (2004) fremhever dette. Han mener at det er forarbeidet som legger til rette for at undervisningen kan bli fruktbar og lærerik for elevene.

2.5.2 Etterarbeid

Etterarbeid den delen av undervisningen Klette (2007, s.354) kaller for konsolideringssituasjoner. Dette er når elever og lærer samler trådene for at elevene skal kunne tenke over hva de har gjort og hva de har lært. Elevene inviteres altså til refleksjon, bearbeiding og formidling som skal være med på å sørge for at elevene har hatt utbytte av undervisningen. Rickinson et al. (2004) mener også at etterarbeid er viktig. Det er viktig at uteundervisningen blir en integrert del av den øvrige undervisningen om emnet, og at den ikke opptrer som en isolert aktivitet. En slik isolering vil kunne hemme elevenes evne til å overføre kunnskap mellom læringsarenaene. Dette underbygges også av Jensen, Lager & Krisoffersen (2005, s. 216-217):

Vekselvirkningen mellom naturrum og klasserum gir mulighet for samspill og transfer av læring (opplevelser og erfaringer) mellom de to læringsrum... Denne transfer av læring eller samspillet mellom natur og klasseværelse skjer ..., når elevene har sanset eller oplevet noget i skoven, som der arbejdes videre med hjemme i klasseværelset...

3. Metode

3.1 Kvalitativ forskningsmetode

I denne oppgaven valgte jeg å benytte meg av kvalitativ forskningsmetode for å besvare problemstillingen. Brinkmann og Tanggaard (2012, s.11) skriver at forskning kvalitativ når man interesserer seg for *hvordan* noe gjøres, sies, oppleves, fremstår eller utvikles. Videre skriver de at den kvalitative forskningsmetoden er utarbeidet for å kunne belyse menneskelige opplevelser, erfaringsprosesser og det sosiale liv, og at man derfor interesserer seg for menneskelige aktørers egne perspektiver på og beretninger om dette.

3.2 Beskrivelse av undersøkelse

Undersøkelsen ble gjennomført mellom februar og april 2017 i Hedmark og Oppland. Skolene de ulike lærerne tilhørte er ulike i størrelse og beliggenhet, men de hadde tilgang til gode uteområder. Informantene og skolene er presentert i tabellform som (Vedlegg 1). Informantene ble valgt ut på bakgrunn av ulike kriterier og har derfor ulik utdanningsbakgrunn, det er spredning i alder og er representert ved begge kjønn. Det er i alt fire informanter som deltar i undersøkelsen hvorav to av de jobber ved samme skole. Ved at jeg på forhånd bestemte meg for dette, benyttet jeg meg av en utvelgelsesstrategi Johannessen, Tufte & Christoffersen (2010, s.117) kaller for strategisk utvelgelse. Dette går ut på at forskeren bestemmer seg for hvilken målgruppe som må delta for å få innhentet nødvendig data.

Jeg gjennomførte intervjuene én til én. Et én til én intervju er noe man benytter seg av når vi ønsker fyldige og detaljerte beskrivelser av informantenes forståelse, følelser, erfaringer, oppfatninger, meninger, holdninger og refleksjoner knyttet til en fenomen (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2010, s.146). Spørsmålene ble gjennomgått i forkant slik at informantene var forberedt på hvilke spørsmål som ville bli stilt (vedlegg 2). Jeg valgte å gjøre det på denne måten i henhold til hva Johannessen, Tufte & Christoffersen (2010, s.150) skriver om å få informanten til å rette oppmerksomhet mot temaet i intervjuet og også for å komme med egne erfaringer og betraktninger. Dette førte til at vi innledningsvis hadde en samtale rundt uteskole som ikke ble dokumentert, hvor jeg også fikk et innblikk i hvilke svar jeg kunne forvente å få. Jeg valgte og både notere, samt ta opp intervjuet da jeg i samråd

med veileder ble enig om at dette ville styrke oppgaven. Johannessen, Tufte & Christoffersen (2010, s.155) skriver at å forsøke å huske det som blir sagt under et intervju er umulig, og hvis en forsker ønsker å sikre dokumentasjon, vil det være lønnsomt å gjøre opptak. Ved at jeg både hadde opptak og notater, ble transkriberingen fyldigere og ingen informasjon gikk tapt.

3.3 Analyse av innhentet data

Når jeg analyserte de innhentede dataene, satte jeg svarene inn i en tabell for å få bedre oversikt. Ved at jeg satte svarene inn i en tabell kunne jeg raskt identifisere likheter og forskjeller. Johannessen, Tufte & Christoffersen (2010, s.161) sier følgende:

Før forskeren starter analysearbeidet må han redusere mengden data. Utfordringen i kvalitative forskningsopplegg er nettopp å få noe fornuftig ut av en stor mengde, ofte ustrukturerte data...Han må redusere informasjonsmengden, så den blir håndterlig å jobbe med, og han må lage et rammeverk for å formidle innholdet på en forståelig måte.

Foruten datamengden, er den kvalitative metoden også slik at når en forsker har gjennomført en undersøkelse, så er det også han som har gjennomført tolkningen. Johannessen, Tufte & Christoffersen (2010, s.161) sier at forskeren i kvalitative studier bør analysere og tolke dataene fra undersøkelsen selv fordi teorier, hypoteser og forskerens forforståelser er viktige utgangspunkter for dataanalysen. Dette betyr at dataene som er samlet inn ikke bare er analysert, men tolket, av forskeren selv. Jeg fortolket derfor resultatene og fant en mening sett opp mot relevant teori. For at resultatene skulle bli oversiktlige, organiserte jeg datamaterialet. Dette kunne utføres på ulike måter, men jeg gjennomførte en tverrsnittbasert og kategorisk inndeling av data. I følge Johannessen, Tufte & Christoffersen (2010, s.165) er dette at man konstruerer et system for å *indeksere* datamengden. Videre skriver de at tanken bak kategorisering er at forskeren benytter seg av et sett med kategorier systematisk og konsekvent på hele datamaterialet. Disse kategoriene fungerer på samme måte som et kapittel i ei bok og gir en beskrivelse av hva hver tekstdel handler om, og er nyttige for å styre leseren gjennom teksten.

4. Presentasjon av resultater

I dette kapittelet presenteres empirien fra studien. Her vil det komme frem hva de fire ulike lærerne har svart på spørsmålene i intervjuet. Kapittelet er delt inn i deler som kan knyttes til forskningsspørsmålene i studien og vil danne grunnlaget for å kunne svare på problemstillingen.

4.1 Lærernes begrunnelser for bruk av uteskole

Intervjuene av lærerne brakte frem ulike årsaker til hvorfor de benytter seg av uteskole. Det var bred enighet om at elevene fikk variasjon i undervisningen slik at den traff flere, gjerne de som ikke presterte like bra i ordinær undervisning. Ved at undervisningen blir flyttet ut, kan elevene knytte opplevelser til teori og dette hadde de erfart at ga et godt læringsutbytte. Lærer 1 sa følgende:

Grunnen til at jeg benytter meg av uteskole er variasjon, elevene får brukt ulike sanser og de får ulike måter å lære på, noe jeg mener sterkt er viktig. Alle elever er ikke like og lærer på ulike måter, så når undervisningen flyttes ut kan det appellere til elever som vanligvis ikke takler den ordinære undervisningen så bra. I matematikk blir det også gjerne mer konkret når vi er ute, for eksempel når vi arbeider med størrelser og former i geometri.

Andre aspekter som kom frem var at enkelte kompetansemål krever at undervisningen flyttes ut, men andre kompetansemål kanskje egner seg bedre ute enn inne, uansett om det ikke er presisert at undervisningen skal foregå ute. Lærer 3 sa at han benyttet seg av uteskole for å gi barna en opplevelse av å gjøre noe annet enn bare å sitte inne i klasserommet, og han mente også at fysisk aktivitet kunne fremme læring. Lærer 4 kom med et veldig konkret svar i tillegg til det hun sa seg enig med de andre lærerne:

Årsaken til at jeg benytter meg av uteskole er at jeg har erfaring med at jeg når flere elever med læringsutbyttet. Jeg får også variert undervisningen så den passer flere.

4.1.1 Fordeler med uteskole

Når vi snakket om fordeler ved bruk av uteskole, kom det også fram likheter og ulikheter i svarene fra lærerne. Alle mente at en klar fordel ved bruk uteskole er fysisk utfoldelse og variasjon, noe de også nevnte i spørsmålet om hvorfor de benyttet seg av uteskole. De sa at når det ble variasjon i undervisningen, ville de nå et bredere spekter av elever og at man dermed kan treffe elever som man vanligvis ikke treffer inne. I tillegg til dette nevnte to av lærerne, lærer 3 og 4, at de også fikk et godt fokus på sosiale ferdigheter ved at elevene samarbeidet bedre ute enn inne. Lærer 4 fortalte at når elevene er ute, så blir det mindre konflikter, de blir mer omsorgsfulle og de vil hjelpe hverandre. Hun avsluttet med å si at hun tydelig så at elevene ble mer hensynsfulle og at den sosiale biten blir mer tydelig ute kontra inne. Dette var et syn lærer 3 delte selv om han så på det sosiale som mer lekbaserte aktiviteter. Han problematiserte likevel at det er viktig at elevene lærer at uteskole ikke kun skal assosieres med lek, men at det også skal foregå læring ute.

4.2 Bevissthet rundt læringsutbytte ved bruk av uteskole

Alle lærerne poengterte at de var bevisste på hva læringsutbyttet skulle være når de flyttet undervisningen ut. Lærer 1 og 2 kom med svar som var litt ulike de andres svar. Lærer 1 sa at hun ikke er mer bevisst på hva læringsutbyttet skal være inne enn ute siden det alltid skal være et læringsutbytte. Lærer 2 mente at enkelte aktiviteter man gjorde ute ikke nødvendigvis hadde bakgrunn i et læringsutbytte, han sa derfor følgende:

Jeg er jo stort sett bevisst på hva læringsutbyttet skal være når undervisningen flyttes ut, men det er noen unntak på det også. Hvis vi for eksempel er ute og lager en trolldig, så er jeg ikke så opptatt av læringsutbyttet. Da går det mer på læreplanenes generelle del som dreier seg om sosiale ferdigheter.

De to andre lærerne kom med svar som gikk mer overens ved at de mente det var viktig at elevene på forhånd var klar over hva måler for timen var. Ved at elevene var informert om hva som skulle foregå i timen og at målet på forhånd ble presentert, fikk undervisningen en tydeligere hensikt for dem. På denne måten forsto elevene at det skulle foregå læring.

4.3 Tilrettelegging for å oppnå læringsutbytte

Under spørsmål om læringsutbytte ved uteundervisning fikk lærerne spørsmål om hvordan de sikret læringsutbytte når undervisningen ble flyttet ut. Her kom det frem at tre av lærerne praktiserte for- og etterarbeid, mens lærer 1 ikke nevnte det i det hele tatt. Lærer 1 sa følgende:

Tenker at jeg får differensiert så det passer til der elevene er. Det er lettere for meg å se med en gang om elevene har forstått oppgaven og om de har lært noe underveis i økta. Hvis vi jobber med tiervenner og en elev ikke vet hva tiervennen til tallet fire er, så ser jeg jo med en gang at eleven ikke har kontroll på tiervenner enda. Da kan jeg gå inn å korrigere med en gang. I tillegg ser du bedre om elevene forstår hva du holder på med når du observerer det de gjør.

De andre tre snakket om, som tidligere nevnt, viktigheten av for- og etterarbeid. Dette utførte de ved bruk av læringsmål, forberedelser og oppsummering. Lærer 3 hevdet at for- og etterarbeid gjør at læringsutbyttet blir tilfredsstillende og at det derfor var helt avgjørende å jobbe med dette. Dette synet delte også lærer 2 og 4. Lærer 2 sa følgende:

For at man skal kunne sikre seg et læringsutbytte er det viktig at man planlegger undervisningen godt og har klargjort aktiviteter på forhånd. Det er også viktig å forberede elevene på hva de skal gjøre ute. Når vi er ferdig med aktiviteten ute, så samler vi oss enten ute i en sirkel for å snakke om hva vi har lært, eller så går vi inn og avslutter økten der. Da snakker vi gjerne om hva vi har gjort, hva vi har opplevd og hva vi har lært når vi var ute.

4.4 Opplevelse av læringsutbytte

Lærernes opplever av læringsutbytte bød på ulike svar. Her hadde to og to lærere delvis likt syn. Lærer 2 og 3 fortalte at de opplevde læringsutbyttet etter uteundervisning som varierende. Lærer 2 pekte på at det for enkelte elever kunne være lett å snike seg unna, mens lærer 3 mente det gikk mer på interesse. Lærer 3 sa derfor følgende:

Jeg opplever læringsutbyttet som varierende. Årsaken til dette er at jeg føler det går litt på interesse. Hvis vi for eksempel er i skogen og en elev finner en plante han/hun ønsker å vite hva er så vil det være mer interessant for den eleven å finne svaret på det enn det er for de

andre. Selv om vi også gjennomgår i plenum så vil eleven som finner planten ha en mer personlig tilknytning til den og dermed huske det bedre enn noen av de andre elevene.

De to andre lærerne opplevde læringsutbyttet etter uteundervisning som godt, og at de ikke ville benyttet denne ressursen om det ikke ga noe læringsutbytte. Lærer 4 sa også at hun opplevde uteundervisning som bedre enn klasseromsundervisning fordi elevene husker bedre når de får brukt kroppen sin som et redskap. De får vært i fysisk aktivitet noe som hun mente at kunne føre til at de husket bedre. Dette kan kobles til Deweys aktivitetspedagogikk (Imsen, 2016) og Piaget og hans formening om at fysisk aktivitet var selve primærkilden til kognitiv utvikling (Sjøberg, 2009).

5. Drøfting av funn

5.1 Begrunnelser og av bruk av uteskole

Alle informantene som deltok i studien fremhevet at uteskole var en fin måte å tilpasse opplæringen på, at elevene fikk brukt seg i større grad og at man fikk en god variasjon i undervisningen. Dette er noe man kan finne igjen hos Jordet (2010). Han påpeker uteskolens muligheter til variasjon og tilpasset opplæring. Han sier også at uteskole vil kunne gi grunnlag for bedre faglig forståelse fordi elevene får bruke flere sider av seg selv. Flere av informantene fortalte også at elever lærer på ulike måter og derfor har ulike behov. Spesielt lærer 1 påpekte dette. Hun sa: *Når vi er ute, så får elevene benyttet seg av flere sanser, og dermed er sannsynligheten større for at undervisningen treffer flere elever.* Dette stemmer overens med hva Armstrong (2003) og Bunting & Scharning Lund (2006) skriver. Lærer 4 påpekte også det faktum at hun fikk variert undervisningen så det passet flere elever som er i tråd med de ulike læringsstilene til Dunn og Dunn (Bunting & Scharning Lund, 2006).

Et annet syn på hvorfor lærere benytter seg av uteskole var at elevene fikk opplevelsen av å gjøre noe annet. Dette var noe lærer 3 svarte når jeg spurte han om hvorfor han benyttet seg av uteskole. Dette kan kobles opp mot hva Jordet (1998, s.24) sier når han blant annet nevner at uteskole åpner opp for ulike arbeidsmåter, spontan utfoldelse og lek, nysgjerrig søken, fantasi *opplevelse* og sosialt samvær.

Informantene mente også at når undervisningen ble flyttet ut, fikk elevene knyttet opplevelser til teori som kunne gi et bedre læringsutbytte. Dette samsvarer med hva Jordet (2010) sier om uteskolebegrepet i seg selv og også hva Rousseau og Pestalozzi (van Marion, 2015) sier om at barn lærer best gjennom erfaringer de gjør med de virkelige naturfenomenene

5.2 Uteskolens fordeler

Uteskole har mange fordeler, noe informantene i min studie fremhevet. I forbindelse med spørsmålet «*hva ser du på som fordeler med uteskole?*» kom informantene med mange likheter i svarene sine. De mente at uteskole hadde mange fordeler, og det som gikk igjen hos informantene var fysisk utfoldelse, variasjon i undervisningsmetoder, bedre tilpasset

opplæring, et bedre sosialt miljø og at man treffer elever man vanligvis ikke treffer inne. Dette er noe man finner igjen i teorien hos Jordet, 2010, Dunn 2004, Bunting & Scharning Lund, 2006 og Armstrong, 2003. Lærer 4 sa i tillegg at hun erfarte at elevene samarbeidet bedre ute og viste omsorg for medelevene. Dette samsvarer med hva Jordet (2010, s.149) skriver om uteskolens betydning for det sosiale, at elever viser empati på en helt annen måte ute enn inne.

Informantene presiserte ved flere anledninger at en klar fordel med uteskole var at man kunne treffe et bredere spekter av elever. Dette kan begrunnes med at elever har ulike læringsstiler (Bunting & Scharning Lund, 2006), noe også lærer 2 sa. Han sa at elever lærer på ulike måter, og siden man får variert undervisningen i stor grad ute, ville han kunne treffe flere elever. Dette kan man videreføre til hva Bunting & Scharning Lund (2006) skriver om de fysiologiske sansene. I uteundervisning er det gjerne de fysiologiske sansene som dekkes på en bedre måte, og disse er den visuelle, den auditive, den kinestetiske og den taktile sansen (Bunting & Scharning Lund, 2006). Ved bruk av uteskole er elevene gjerne mer aktive enn hva de er inne, fordi de er i fysisk aktivitet, noe også Jordet (2010) mener at kan legge til rette for bedre læringsutbytte. Informantenes utsagn om hvilke fordeler de mener uteskole har, stemmer derfor overens med hva vi finner i teorien.

5.3 Bevissthet rundt læringsutbytte

Læringsutbytte er det alle jobber mot, og informantene i studien er intet unntak. Alle lærerne påpekte at de hadde gode erfaringer med uteskolens effekt på læringsutbytte, men det finnes lite teori man kan bevise dette med (Jordet, 2010). Utsagnene rundt læringsutbytte ved uteundervisningen var også noe forskjellige selv om de hadde gode erfaringer rundt dette. Lærer 1 sa at det for henne var en selvfølge at det skulle være et læringsutbytte og at hun ikke ville benyttet seg av uteskole om utfallet var annerledes. Hvis man sammenlikner dette utsagnet og hva hun tidligere har sagt rundt hvorfor hun benytter seg av uteskole og hvilke fordeler hun mente uteskole hadde, kan man si at uteskole gjerne er forankret i det faktum at det gir undervisningen en nødvendig variasjon for å oppnå tilpasset opplæring (Jordet, 2010, Armstrong, 2003, Rickonson et al. 2004, Holmberg & Guldaahl, 2004, Dunn, 2004 Bunting & Scharning Lund, 2006).

Lærer 2 var også bevisst på at resultatet etter endt uteundervisning skulle være at elevene hadde lært noe. Likevel problematiserte han det faktum at det ikke alltid var klargjort et

opplegg med et læringsutfall. Dette så han på som arbeid med sosiale ferdigheter i henhold til den generelle delen av læreplanen. Det at lærer 2 i enkelte tilfeller brukte uteskole som noe sosialt, stiller seg ikke opp mot hva vi finner i teorien. Spesielt Rickinson et al. (2004) påpeker at læringsaktiviteter i uteundervisning har et potensial med tanke på sosialt fellesskap og trivsel, noe lærer 2 også mente at slike dager ville bli et resultat av. Selv om lærer 2 på den ene siden var bevisst på at uteskole skulle ha et læringsutbytte, viste han på den andre siden til hvilke sosiale effekter uteskole kunne ha, noe som man kan finne igjen i teorien (Rickinson et al., 2004, Jordet, 2010 og Bunting & Scharning Lund, 2006). Det at Bunting & Scharning Lund (2006) ikke presiserer at teorien kun er tilpasset opplæring i ordinær klasseromsundervisning, gjør at man kan overføre delene til uteskole, og i dette tilfellet tenker jeg da på de stimuligruppenene som dreier seg om følelsesmessig- og psykologisk stimuli.

5.4 Tilrettelegging for læringsutbytte

All undervisning skal resultere med et læringsbytte, men hvordan skal man få til dette i uteundervisning? En gjenganger blant de fleste informantene var bruk av for- og etterarbeid. Dette stemmer overens med hva Rickinson et al. (2004) og Jordet (2010) skriver. Det var kun én av informantene som hadde som ikke nevnte bruk av for- og etterarbeid, lærer 1. Hun mente at hun kunne tilrettelegge underveis ved at hun observerte læringsutbyttet, noe som ikke er i tråd med teorien jeg viser til. Man vil kunne korrigere underveis i ei økt, slik hun poengterer, men i henhold til hva Rickinson et al., (2004), Jordet (2010) van Marion (2015), Husby & Fiskum (2014) og Klette (2007) sier om viktigheten av og hvilke effekter for- og etterarbeid har for læringsutbyttet, bryter hun dermed med den gitte teorien.

De andre informantene fortalte at de benyttet seg av for- og etterarbeid. Lærer 2 poengterte viktigheten av at man forbereder seg tilstrekkelig inne før man går ut, noe som er overens med hva van Marion (2015) sier om at det er viktig at aktivitetene er godt gjennomtenkt og planlagt. I tillegg til denne delen, som inngår i en forberedende fase, påpekte lærer 2 også at forarbeidet også var en del elevene skulle være med på. Dette for å forberede dem på hva de skulle gjøre ute. Dette stemmer overens med hva Husby & Fiskum (2014) skriver om nyhetsgapet og at man forbereder elevene på hva de skal gjøre ute, noe også Jordet (2010), Rickinson et al., (2004) og Klette (2007) poengterer. Videre snakket han om etterarbeid som en del av å tilrettelegge for læringsutbyttet. Dette ble praktisert ved at han enten hadde en

samtale på slutten av timen ute eller inne hvor de snakket om hva de hadde lært og gjort ute. Dette stemmer overens med hva Rickinson et al., (2004), Klette (2007) og Jensen, Lager & Kristoffersen (2005) skriver, at man samler trådene og tenker over hva de har gjort ute.

Selv om jeg nå brukte lærer 2 som et eksempel for å belyse bruk av for- og etterarbeid som en integrert del av undervisningen for å oppnå læringsutbytte ved bruk av uteskole, var dette et syn han delte med lærer 3 og 4. De mente også at disse fasene ved undervisning er viktig for å få et tilfredsstillende læringsutbytte.

5.5 Opplevelse av læringsutbytte

Informantene i studien hadde ulike opplevelser av læringsutbyttet ved bruk av uteskole. To av dem, lærer 2 og 3, mente det var varierende, mens de to andre opplevde det som godt. Men hva kan årsaken være? Vi har jo sett at uteundervisning gir mulighet til mye variasjon og tilpasning (Jordet, 2010), fysisk utfoldelse som kan knyttes til kognitive evner og skoleprestasjoner (Jordet, 2010, Berg & Mjaavatn, 2009, Rickinson et al., 2004, Sjøberg, 2009, Imsen, 2016) og et bedre sosialt fellesskap (van Marion, 2015, Jordet, 2010). Alle informantene kom jo med påstander om at uteskole ga muligheter for nettopp dette. Lærer 2 og 3 kom ikke med mange begrunnelser for hvorfor de opplevde læringsutbyttet som varierende etter uteundervisning, men lærer 3 påpekte at det ofte kunne gå på interesse, noe som kan støttes av hva van Marion (2015) skriver om at motivasjon og interesse er mentale tilstander som er ønskelige at elevene har fordi det kan føre til større læringsmotivasjon. Lærer 3 mente derfor at de som viste interesse for stoffet, gjerne fikk et bedre læringsutbytte i motsetning til de elevene som ikke følte at de hadde likte stor tilknytning til stoffet. Dette er tatt fra hans utsagn om at hvis en elev finner en plante de vil vite hva er, er det større sjans for at denne eleven får størst læringsutbytte fordi eleven har personlig tilknytning til planten, mens de andre elevene kanskje ikke interesserer seg i like stor grad.

Lærer 4 var veldig klar på at hun opplevde læringsutbyttet bedre fra uteundervisning enn klasseromsundervisning. Dette forklarte hun med at elevene husket bedre når de brukte kroppen sin som et redskap. Dette samsvarer med hva Jordet (2010, s.204) skriver om at elever vil få et læringsutbytte av uteskoleundervisning fordi elevene får brukt kroppen sin som et redskap i læringsprosessen.

5.6 Oppsummering

Informantene i studien mente det var mange fordeler ved uteskole som samsvarer med teorien. De så på uteskole som en god ressurs som de i ulik grad benyttet seg av. Rundt læringsutbyttet, som er oppgavens hovedfokus, kom det frem at de opplevde det som godt og at de brukte ulike måter for å oppnå det. En gjenganger var for- og etterarbeid. Det at det er mangelfull forskning som kan dokumentere økt læringsbytte gjennom uteskole er ikke noe informantene påpekte, og ble derfor ikke noe tema da alle hadde gode erfaringer rundt læringsutbytte ved bruk av uteskole. Det var, som jeg har skrevet tidligere, ulike oppfatninger av hvordan informantene oppfattet læringsutbyttet hvor det kom fram at det for eksempel kunne gå på interesse. Den ene læreren gikk så langt at hun mente at uteskole ga bedre læringsutbytte enn klasseromsundervisning. Selv om lærerne kom med noen ulike påstander, hadde de mange felles meninger og det kommer tydelig frem at uteskole er en undervisningsmetode informantene ser på som en god ressurs.

5.7 Metodekritikk

Denne studien dreier seg om et tema det finnes lite forskning på. Årsaken til at det er lite forskning på uteskole kan kanskje være at hovedfokuset de siste årene har ligget på klasseromsundervisning og hvordan opplæringen kan tilrettelegges for at læringsutbyttet skal bli større. Det slo meg derfor som overraskende at uteskole ikke var tatt med i betraktning fordi dette kan gi den nødvendige variasjonen som trengs for at flere elever kan vise sitt potensiale. Dette fører igjen til mangelfull teori som sier noe om læringsutbytte ved bruk av uteskole. Dette gjør at teorien som ligger til grunn ikke direkte kan knyttes til det faktiske læringsutbyttet man kan oppnå ved uteskole, men heller hvilke fordeler uteskole medfører. Resultatene bør derfor tolkes med forsiktighet. Hva informantene i denne studien erfarer og opplever ved bruk av uteskole kan være noe helt annet enn hva andre lærere opplever.

Siden denne studien bygger på intervju at et lite antall informanter, er datamengden beskjeden i forhold til temaet, spesielt sett i lys av at denne studien baserer seg på et tema det finnes lite forskning på. I tillegg til dette er informantene plukket ut med tanke på at de faktisk benyttet seg av uteskole. Resultatet av studien ville kanskje vært annerledes om utvalget av informanter var litt mer tilfeldig, hvor det ikke var et kriterium at de benyttet seg av uteskole.

Informantene fikk ikke utdelt intervjuguiden i forkant. Dette kan ha svekket studien fordi informantene kun var forberedt på et intervju om uteskole. Jeg ser i ettertid at jeg helt klart burde ha visst hvor jeg ønsket at studien skulle peke i forhold til tema innenfor uteskole, og at jeg gjerne kunne informert lærerne i forkant om et mer spesifikt tema i stedet for at de bare visste at det skulle dreie seg om uteskole. Som man kan se, så er intervjuguiden alt for vid, og at jeg dermed ikke nødvendigvis har fått like grundige svar rundt læringsutbyttet som jeg kunne fått hvis dette var hovedfokus.

Hvis jeg skulle gjort denne undersøkelsen på nytt, eller om noen andre skulle gjort en tilsvarende undersøkelse ville det vært mer naturlig å kombinere kvalitativ og kvantitativ metode. Dette for å få inn flere svar og synsvinkler slik at man med en større sikkerhet kunne si noe om det faktiske læringsutbyttet. En annen måte å gjøre det på ville vært å gjennomføre en undervisningsøkt hvor man delte en klasse i to. Ved at den ene delen av klassen fikk klasseromsundervisning og den andre delen hadde sin undervisning ute, ville man kunne sammenliknet resultatene inne versus ute for å se om det utgjorde noen forskjell.

5.8 Avslutning og videre forskning

I denne studien har jeg sett på hva lærere ser på som fordeler med uteskole og hvordan de opplever læringsutbyttet ved uteundervisning. Jeg har gjennom intervju funnet ut at det er ulike opplevelser rundt dette, men at lærerne deler oppfatningen av at uteskole er en god undervisningsmetode som gjør at undervisningen når fram til flere elever. Det kommer tydelig frem at lærerne mener at for- og etterarbeid bør være en del av uteundervisningen for at de skal kunne oppnå et læringsutbytte.

Konklusjonen på problemstillingen min er at uteskole kan påvirke læringsutbyttet på ulike måter. Ved at uteundervisning gir rom for større grad av tilpasset opplæring, man får fremmet det sosiale fellesskapet i klassen og man får dekket elevens ulike behov for stimuli, vil flere elever lære noe, og dermed kan læringsutbyttet på generell basis øke. Dette kan også føre til et bedre læringsmiljø i klassen, så dette kan være en vinn – vinn situasjon, og er en klar indikator på at man i større grad burde benytte seg av uteskole. Dette gjør ikke meg mindre lysten på å praktisere uteskole når jeg er ferdig utdannet, og jeg gleder meg til å kunne prøve det ut selv.

Jeg ser at det absolutt er et behov for mer studie på dette feltet for å kunne legitimere bruken av uteskole. Det hadde derfor vært interessant og gjort en dyptgående studie på hva det faktiske læringsutbyttet er ved uteskole. Det ville også vært interessant å vite mer om de faktiske effektene av uteskole, ikke bare læringsutbyttet, men også hva det gjør med elevene og deres motivasjon. Hvis man får forsket mere på dette området og bevist at uteskole for eksempel kan føre til at flere elever lærer noe, vil det kanskje kunne føre til at uteskole blir mer utbredt enn hva det er i dag.

Litteraturliste

Armstrong, T. (2003). *Mange intelligenser i klasserommet*. Oslo: Abstrakt forlag as.

Berg, U. & Mjaavatn, P. E. (2009). Barn og unge. I R. Bahr (Red.), *Aktivitetshåndboken: fysisk aktivitet i forebygging og behandling* (s. 45 -61). Oslo: Helsedirektoratet.

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (Red.). (2012). *Kvalitative metoder: empiri og teoriutvikling*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Bunting, M. & Lund, T. S. (2006). *MiLL: mange intelligenser, læringsstiler, læringsstrategier: På vei mot tilpasset opplæring*. Oslo: Pedlex Norsk Skoleinformasjon.

Dunn, R. (2004). Dunn og Dunns læringsstilmodell og modellens teoretiske grunnlag. I R. Dunn & S Griggs (Red.), *Læringsstiler: Grunnbok i Dunn og Dunns læringsstilmodell* (s.19-26). Oslo: Universitetsforlaget.

Friluftsrådernes Landsforbund (2006). *Læring i fri luft: aktiviteter for 1.-10. trinn med utgangspunkt i kunnskapsløftet*. Trondheim: Wennbergs Trykkeri AS.

Gabrielsen, A. & Fjørtoft, I. (2014). *Nærmiljøet som læringsarena*. Hentet fra <http://www.naturesekken.no/c2107252/artikkel/vis.html?tid=2097229>.

Holmberg, J. B & Guldahl, T. (2004). Innledning. I R. Dunn & S Griggs (Red.), *Læringsstiler: Grunnbok i Dunn og Dunns læringsstilmodell* (s.15-18). Oslo: Universitetsforlaget.

Husby, J. A. & Fiskum, T. A. (2014). Undervisningsmetoder ute og inne – den gode sammenhengen. I T. A. Fiskum & J. A. Husby (Red.), *Uteskoledidaktikk: ta med fagene ut* (s. 30-43). Oslo: Cappelen Damm AS.

Imsen, G. (2016). *Lærerens verden: Innføring i generell didaktikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Jensen, A. B., Lager, P. & Kristoffersen, L. (2005). Naturklassen: forandring og forankring. I E. Mygrind (Red.), *Udeundervisning i folkeskolen* (s. 210-231). København: Museum Tusulanums Forlag.

Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2010). *Introduksjon til Samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Abstrakt forlag AS.

Jordet, A. N. (1998). *Nærmiljøet som klasserom: uteskole i teori og praksis*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag.

Jordet, A. N. (2010). *Klasserommet utenfor: tilpasset opplæring i et utvidet læringsrom*. Oslo: Cappelen akademisk.

Klette, K. (2007). Bruk av arbeidsplaner i skolen – et hovedverktøy for å realisere tilpasset opplæring? *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*. 4 -2007, s.344 – 358.

Rickinson, M., Dillon, J., Teamey, K., Morris, M., Choi, M. Y., Sanders, D. & Benefield, P. (2004). A review of research on outdoor learning. London: National Foundation for Educational Research and King's College London ; Field Studies Council.

Robson, C. (2002). *Real World Research: A Resource for Social Scientists and Practitioner-Researchers*. (2 utg.). Oxford: Blackwell.

Sjøberg, S. (2009). *Naturfag som allmenndannelse: En kritisk fagdidaktikk*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Utdanningsdirektoratet. (2015). *Prinsipper for opplæringen*. Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/prinsipper-for-opplaringen2/laringsplakaten/>

van Marion, P. (2015). Praktisk arbeid. I P. van Marion & A. Strømme (Red.), *Biologididaktikk* (s.104-124). Kristiansand: Høgskoleforlaget.

van Marion, P. (2015). Feltarbeid. I P. van Marion & A. Strømme (Red.), *Biologididaktikk* (s. 125-145). Kristiansand: Høgskoleforlaget.

 Vedlegg 1

Lærer	Alder	Kjønn	Utdanning	Fag	Skolens beliggenhet i forhold til uteareal
Lærer 1	42	Kvinne	Adjunkt med tillegg	Matematikk, Engelsk og KRLE	Middels
Lærer 2	27	Mann	Adjunkt	Norsk, matematikk naturfag, samfunnsfag, kroppsøving, musikk	Bra
Lærer 3	49	Mann	Adjunkt med tillegg	Naturfag, musikk, kunst & håndverk, matematikk og KRLE	Middels
Lærer 4	54	Kvinne	Adjunkt med opprykk	Matematikk, norsk, spesialpedagogikk og kunst & håndverk	Bra

Vedlegg 2

Intervjuguide

1) Bakgrunn

- Alder
- Kjønn
- Utdanning
- Hvilket trinn jobber du på?
- Hvilke fag underviser du i?

2) Uteskole

- Benytter du deg av uteskole?
- Hvorfor?
- Hvorfor ikke?
- Hvor ofte?
- Er du aldri ute? (For mye å gjøre, er været avgjørende?)
- Hva gjør du hvis du har undervisningen ute? – eksempler til hva de gjør/oplegg. Hva de gjør til forskjellige årstider.
- Hvilke steder oppsøker du? Er det noe fast sted?
- Er det tilrettelagt for uteskole på skolen du jobber? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Utedager? Faste steder eller opplegg?

3) Hva ser du på som fordeler med uteskole?

4) Hva ser du på som ulemper?

5) Hvilke fag mener du kan dekkes ved bruk av uteskole?

- Matte, norsk, naturfag, samfunnsfag, kunst og håndverk, gym, engelsk.
- Hvorfor ekskluderer du noen av fagene?
- Kan du utdype årsaken til at du mener disse fagene passer godt til uteskole?
- Treffer du mål i læreplanen ved å utføre undervisningen på den måten?

6) Når vi nå er inne på fag, hvilke kompetansemål dekkes i de ulike fagene? (Ha med kompetansemål så de kan se på dem og få de til å begrunne).

- Er det noen som skiller seg ut som spesielt egnet?

- 7) Hvordan sikrer du læringsutbyttet ved bruk av uteskole?
- Hvordan ville du sikret utbyttet? → for de som ikke benytter seg av uteskole
 - Er du bevisst på hva læringsutbyttet skal være hvis/når du flytter undervisningen ut?
 - Hvordan opplever du læringsutbyttet etter uteundervisning?
- 8) Føler du at du får tilstrekkelig fokus på grunnleggende ferdigheter ved bruk av uteskole?
- Hvilke føler du er spesielt godt dekt ved uteskole?
 - Hvordan kan du legge opp uteskoleundervisning for å treffe de ulike ferdighetene?